

BASINA AÇIKLAMA

Kıbrısta, Lefke yakınında Güzelyurt Gemi Konağı civarında Kıbrıs maden Şirketi (CMS) Amerikan firması Bakır ve Altın çıkarır. 1974 yılında korkunç bir 30.000 ton civarında atık bırakarak çeker gider.

Bunca yıldır etkisi kaybolmayan ve bizzat benim de bir iki saat içinde dudaklarımı parçalayan, insana ve Floraya ve faunaya zararı ortada bulunan telafisi imkansız zararlar yaratmış bulunan bu durum için yöre Lefke çevre ve tanıtma Derneği ve Mühendis odaları mücadele kararı almışlardır.

Başkanları Teoman Oktay üzerinden yöre insanları bana başvurmuş ve avukatları olmam konusunda beni ikna etmişlerdir.

Ben de çevre hareketi avukatlarını bana yardımcı olmaları konusunda ikna etmişimdir. Av. Erkan Aşar ile de bizzat çalışma yürütmüşüzdür.

Lefkede içme suyuna zehir (bakır sülfat ve demir ve siyanür ve kükürt) karışmasının da,

Göletten zehirlenen hayvanlara da,

Radyasyona da izotoplara da ,

Rehabilitasyon tazminatına da,

Türkiyeden Profesörlerle yapılacak bilimsel ve hukuksal Tesbitlere de,

Uluslar arası hukuk ve kamuyuna kaydırış da,

Türkiye ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti çevre bakanları arasındaki ÇED çalışma protokolünü de devreye sokarak

Bergama ve Gediz ve Çamlıhemşin sivil itaatsizlik ve hukuk örneklerinden oluşan tavsiyeler yürürlüğe sokulacaktır.

HUKUKSAL MÜCADELE kararı verilmiş ve başlatılmıştır.

27.

Santral yapımına direnen Çamlıhemşin halkına ve girişim gurubuna, Gediz nehrinin kirlenmesi dolayısıyla engelleme örgütüne, Kıbrıs lefkede siyanürlü altın atıklarının rehabilitasyonu cephe örgütüne, Bergama siyanürlü altına karşı direniş deneyimlerinden çıkardığımız

T a v s i y e l e r i m i z i buraya yazdık. Neden? Belki başya yerler de harmanlar diye. Umutluyuz.

1.Hergün akşam gönüllü heyecanlı toplantı kararı alınsın.

2.Medya listesini bir kişi alıp faks, email, mektup, tlf ile basına kamuoyuna yoğun çağrıda başarılı olmaya, işi kotaracağına söz versin.

3.Herkesin her örgütün, parasına telefonuna kağıdına vs acımayarak yaptıklarını aramızda konuşalım ki moralimiz artsın.

4.İstanbul ve Ankara ve Altın (vd) muhalefeti olan Sivrihisar ve Artvin ve Gümüşhane ve Efem çukuru gibi bölgelerin insanını belediye başkanının davetini bir kişi üstlensin.

5.Sanatçıların davetini bir kişi üstlensin.

6.Standları bir kişi sürüklesin.

7.Afiş pankart yazımında arı gibi çalışmayı gelsin Medya çeksın görsün yazsın.

8.Her örgüt kendi üyelerine tabanını hareketlendirme projesini anlatsın onaylayalım. Harekete geçsin.

9.Bergama Köylülerinin katkısı için Sefa ve Oktay ve Birol'un ve Sabahat Hanımın çağrılıp onların desteğini, kendilerinin karara bağlamalarını izleyelim. Bilelim.

10.Ağaçkakanın yan yemekleri bir çıkış, bir gösteriye dönüştürelim. Kim projeyi kotarır?

11. Basın Toplantısı Perşembe saat kaçta nerede nasıl kararını verip medyayı kim haberli kılacak.?

12.TV'lara bu işi aktaracak aramızdan bir kişi yaratalım.

13.21.00 ışık eylemi ile bizim geceyi birleştirelim.Kim kotaracak. Onların No : O.212. 245 56 04

- 14.ÖDP, İşçi Partisi , diğer partileri kibarca kim resmi ve yetkiyle davet edecek?
- 15.21-24 Ekimdeki Çeşme'de Değerli Metallerin Zenginleştirilmesi ve Atık Barajı Yöntemi konulu ve Yurt madenciliği vakfının ve Devletin ve Birleşmiş Milletlerin yapmaya çalıştığı yersiz olan ve zaten var olan mahkeme kararlarının yanında Türkiyede tarafları barıştırmaya çalışan girişime ne yapalım ?Ve kimin önderliğinde...?
- 16.Gazete Pazar gazetesi muhabiri Yavuz Harani aracılığı ile her gece bir dakika karanlık eyleminin yöneticilerinden reklamcı Ersin Salmana faks veya dosyamızı kim yollar.?
- 17.Bergama Belediye Başkanından altınla ilgili kitap ve broşürlerin standlara getirtilmesini kim üstleniyor?
- 18.Öğrencileri ılık ve yoğun biçimde çekmeyi kim üstleniyor.?
- 19.Bir kokteyle gerek varsa o noktaya bizi kim götürür. ÇHA ' dan rica etmenizi tavsiye ederim.
- 20.Birsel Lemke ve Aynur Tuncerden ve Mansur Balcıdan ve Münevver Abdili'den kişisel olarak biriniz yardım istemeyi biliniz.
- 21.Bilim insanlarını kim davet edecek? kimleri ?
- 22.Sayın İzleme Kurul üyesi Doç Dr.Karababanın istifasını birimiz medyatik kılmalıdır.
- 23.Sabahı Gemi ile Konak Karşıyaka arasında yoğun bir patırtılı gezi öneriyorum. (Oktay Konyara benimsetilebilir.)
- 24.Savaş Emek'in Ağaçkakan veya bu yolda özel sayı yaratmasına yardım edilebilir.
- 25.İnternete birimiz bu durumları soksun. Kim? Ben çakmıyorum.
- 26.Destek merkezi olarak tlf ve faks no belli olan daimi kişiyi, zamanı olan kişiyi acil belirleyelim.
- 27.Tşört Eldiven yapın satın diye bazı çevreci işadamlarına ulaşılabilir.
- 28.İzmir (v.d) Milletvekillerini gelmeye zorlamayı bir kişi üstlensin.
- 29.Müftüden vaizlerden konu ile ilgili vaaz talep edelim.
- 30.Prof.Dr.Fethi Doğan'ın izleme Kurulundan istifasını Medyatik sağlayalım. Kim yöntesin.?
- 31.Geri geri yürüme Ölmüş gibi yere yatma Aynı anda 3 ayrı yerde basın toplantısı yapma Pijamalarla katılma Çok çocuklu görünüm Çok kadınlı görünüm' ü becerelim.
- 32.Komitenin Alman, Fransız Konsolosluğunu kibarca ziyaret edip bu proje ve finansmanla ilgilenmemeleri tavsiyesi yapılmasına karar verip Ayşe Tosuner'le heyet teşkiline; Kanada, Güney Afrika gibi İzmir' de olmayan temsilciliklere de yetki vererek istanbul ve İzmir'li arkadaşlarımızı yollamaya karar verelim.
- 33.Tema örgütünü değişik bir özenle çağrıya bir arkadaşımız talip olsun.
- 34.Başka şehirlerde stand faaliyeti kotaramazmıyız.?
İzmirdeki "başka türlü mitinge" destek komiteleri kurarak veya onların da medyaya destek bildirileri ile çıkışlarını istesek ..
- 35.Sempati duyan örgütlerin ayrı ayrı her gün eylemli eylemsiz standlarda veya kendi binalarında basın toplantısı yapmalarını tavsiye edemez miyiz.?
- 36.Bu arada Bergamalıların Gaziemir Efemçukurunu kalabalık biçimde ziyaretini tahrik edemez miyiz?
- 37.Hepimiz birbirimize derhal adres tel ve faks numaralarını verelim. Ya da Savaş Emek bugüne kadar toplayıp durduğu katılımcı listesinin fotokopisini bize hediye etsin.
- 38.Toplantı mekanını değiştirelim ve destekçi örgütlerin binalarına da gidelim. Ve orada toplantı yapalım.
- 39.Sokakta stand bitişiğinde video ile "siyanürle altın eldesi" üzerine gösteri yapamaz mıyız? Bu gösteri için çevreyi değerlendirmede polisi zor durumda bırakmadan formül. Kim üstleniyor?
40. Az da olsa parasal fonu kim üstlenecek ? Yasal para bulacak ? Yardım Toplama Kanununa göre hareket edilmelidir. Harcamalara kasa olacak kişi kim?
- 41.Çekirdek kadro denen kadro yemeğe gelsin bir mekana, rakı makı içelim hele
- 42.Mahkeme kararına direniş kokusu alındığından toplumda yurtsever/vatan haini saflaşması açmayı öneriyorum. (TCK da halka kin min bölmek suç sınırına düşmeden...)
- 43.Yaşar Holdingin Seferhisardaki Çamlıca Barajı ile Efemçukuru arasında çiftliği ve de Durmuş Yaşar, Özel Orman sahibi oluşu ile mi yakın alakası olduğunu diğer Holdinglerle Ege Tv ile Cem Bakıoğlu ile saflaşmaya bakış fırlatılmasına,
- 44.ÖDP MYK destek kararının suretinin getirilmesine, genel başkan yardımcısı Burhan Sönmeze DEGUSSA evraklarının yollanmasına ve İstanbul Hadımköy Rafinerisi ortağı Nadir Tütüncünün anlaşılır kılınmak üzere deşifre edilmesine,
- 45.HAYIR delegasyonunun İzmirli kişilerce imzalanıp basına aktarılmasına
- 46.Eskişehir Çev-Der Başkanı Murat Kahyaoğlu ile İzmirli Hatice Tatlı üzerinden Eskişehir Sivrihisar Altın madenine karşıt hareketi de etkilemek üzere 0- Eskişehir kod 230 77 57 ile ilişki belge yoğunlaştırılmasına ,
- 47.Camilere de gideceğiz denerek önce Nektar Barda Salı günleri 19.00 konferanslarına katılımın artırılmasına, Sefa Taşkın ile Senih Özay'ın kitaplarının dağıtılmasına ,
- 48.Senih ÖZAY'ın Av.Şekip Yakup Okumuşoğlunun dergilere açıklayıcı yazılar yollamasına,
- 49.13 Nisan eylemi için 2911 sayılı yasaya uygun, Tertip Komitesi oluşturup Valiye ulaştırılmasına ,
- 50.Şenliklerde SANATÇI desteğine (Grup ada, Suavi. MOĞOLLAR. v.d ile temasa) ,
- 51..... Konserler kotarılmasına ,
- 52.6 Haziran'da yoğun Avrupalıların ziyaretine önem verilmesine ,
- 53.Danıştayda, duruşma günü verilmeyebilir görüşü irdelenerek derdest 4 davanın eşitlenmesine,

- 54.Referandum paneli ve konuşmacı Hoca arayışına,
- 55.İbrahim Kaboğlu, Bülent Tanör ve diğer hocalarla temasa,
- 56.Efem çukurunda bir panel veya Bergamalıların ziyareti veya Kıbrıs gezi örgütlenmesine Av.Mustafa Tekinin Efemçükuru için konunun içine alınmasına,
- 57.Karşıyaka Arap dağı siyanürlü altın belgelerine de ulaşılmasına,
- 58.Manisa Barosu Başkanı Teoman Ergül ' ün de desteği alınarak Saruhanlı Kilinin Bergamada alınıp kullanılacağı olasılığına karşı Saruhanlı'nın kilini kaptırmama örgütlenmesine gidişatin desteklenmesine
- 59.Bozdağ-Sart altın dosyasına ulaşılmasına
- 60.Havranda altın madeni için tekrar kaybettikleri halde hortlama dosyasına ulaşılmasına,
- 61.Sivrihisar Belediye Başkanının İzmir'e eğitim gibi çalışma yapmaya gelmesine,
- 62.Artvin altın madeni için muhaliflerle temasa
- 63.Gümüşhane Altın madenine karşı muhalif Orhan Amcalarla temasa
- 64.Sefanın Belediye Başkanı olarak, yasal işyeri kapatma yetkisi v.s hukuku çalışması için idare hukuku hocaları ve Ali AKDAYI'nın desteğinin alınmasına,
- 65.Belediyeler Birliğine destek için baskı yapılmasına,
- 66.Henrick Böll Vakfı ile temasa,
- 67.Bergamayı ziyaret eden Çevrecilerin kendi yörelerinde Medyaya çıkmalarına ve el ele örgütleri kurmalarına
- 68.Aynur TUNCEL'in faks zincirinin daha etkili kullanılmasında katkısının alınmasına,
- 69.İstanbulu yeni çıkış yapmakta olan bilim adamlarının medya ile tanıştırmalarına,
- 70.Paralı-parasız ilanların düşürülmesine,
- 71.Yörelerinde siyanürlü altın çıkarılacak Baro Başkanlıklarına yazı, kitap yollanmasına,
- 72.Tema'nın İzmirde düzenleyeceği Panele Bergama komitesinin dikkatli destek vermesine,
- 73.Senih ÖZAY'ın kitabına ek yazılarak taslak içine yerleştirilmesine,
- 74.Senih ÖZAY'ın konuşma metninin v ideoya alınmasına ve kitaplaştırılmasına,
- 75.Bergama komitesi ile İzmir komitesinin İzmir'de ortak toplantı yapmasına ,
- 76.Gaziemir, Menderes ÖDP başkanının orada komite kurma çalışmalarının gecikmesine şaşarak destek olunmasına ,
- 77.Kemal ANADOL Faksı:336 36 14 nın devreye sokulmasına,
- 78.Ayşe Tosuner'in kabul görürse eğer ALTIN kameramanı olarak bazı T.V.'lere önerilmesine,
- 80.Greenpeace'in uluslararası destek için sıkıştırılmasına,
- 81.Bilim adamı destek listesi oluşturulmasına ,
- 82.Barodan daha fazla salon, emek kadro desteği alınmasına,
- 83.Çağaş Hukukçular Derneğinden ne yapacaksa yapmasının istenmesine,
84. Av.Sinan Alasya ve arkadaşlarının hukuk timi kuramamaları gözlenerek kurmalarına katkı sağlanmasına,
- 85.Kanal Ege TV 'nin aleyhine sıkı bir kampanya yürüterek Tüketiciler Yasası md. 6 vd doğrultusunda yasal çalışma yapılmasına, Reklam verenlere bilgi verilerek ile baskı yapılmasına,
- 86.Anadolu Üniversitesinden Yönetmen Etem Özgüven'in ve Ankara Üniveristesinden Ali Sancak'ın Video kasetinin, film yapımının medyaya ve halka gösterimine,
- 87.Ve Danıştay'da kaset seyrettirme çalışması yapmalarına ,
- 88.Orhan Özetlerin Siyanürlü altın'ın tütüne etkisi konulu çalışmalarını tamamlayıp, panele yönelmelerine ,
- 89.Diş Doktorları Odasından yeniden dışçilikte altın tekniği üzerine sözler istenmesine ve çalışma yapıp Degussa firmasının boykot edilmesine,
- 90.Çevre Mühendisleri Odasından daha fazla destek çalışmaları istenmesine,
91. 2 adet Avrupa Parlamentosu kararının kovalanmasına,
- 92.Av.Kasım SÖNMEZ'den ve Volkan Alposkaydan ve Çetin Turandan destek mesajı istenmesine ,
- 93.İzmir Ticaret Odasına Altın aleyhtarı stratejik plan görüşünde de hala durup durmadıkları hakkında konuşmalarının sağlanmasına,
- 94.Kuyumcular Odasının müphem desteğinin açtırılmasına
- 95.Nüşet'çi Leziz Onaranların desteğinin artırılmasına,
- 96.Ankaralı 40 örgütün desteği bilinerek ilişkilerin yoğunlaştırılmasına,
- 97.Doç İnci hanımın mücevharatı itme - terk eyleminin desteklenmesine, Yöre düğünlerinde altın aleyhtarı şekillenme yapılmasına,
- 98.İstanbulda Dr. Sıla Hanımla Artvin için çalışma yapılmasına,
- 99.Senih ÖZAY tarafından medya faks listesinin arkadaşlara hediye edilmesine,
- 100.Işık söndürme eylemine bile örneklik edecek tür sivil itaatsizliklerin faaliyete geçirilmesine,
- 101.Tüm çevre v.s. örgütlerine oda v.s brifing verme şeklinde toplantılar yapılmasına ,
- 102.Savaş AY vs. bunlara dosya yollama vs. için gönüllü 2 kişilik tim oluşturulmasına,
- 103.Dinamit hukuku araştırılmasına (Noyanca)
- 104.Muhtarların yer yakma yetkileri hukuku araştırılmasına (Bengi Günerce)
- 105.Yenilecek olursak Russel Mahkemesi gibi bir mahkeme kurma hazırlığına, (Arzukça)
- 106.Köylülerce " tarlamı geri ver davaları " açılmasına,
- 107.Süleyman Demirelden komiteye randevu istenmesine, Ve kendisinin hukuken sıkıştırılmasına,

- 108.Pijamalı piknik eylemi veya benzerlerinin yapılmasına,
- 109.Kemal Anadol'un KANALI ile Ergin CİNMEN üzerinden Nazım Vakfı ve Tarık Akanların Trenine çekilmesine,
- 110.Yöre Tren kararı Kemal Anadola ulaştırılarak Tren davetiye listesine etkili kişi ve kuruluşların yazılmasına,
- 111 .Kanal E Lamia Ayhan ile başlayan temasın sürdürülmesine, (0.312. 4403025)
- 112.Sivrihisar Bel.Bşk.nı İbrahim DEMİRKOLLA temasa,
- 113.Ziraat öğrencileri gibi başka öğrencilerinde imza TOPLAMALARININ ÖZENDİRİLMESİNE,
- 114.Betül Mardin'in Eurogolda reklam desteğinden çekildiğinin bilinmesi ile yeni destekçi firmanın bulunmasına ve bu yolda Adanalı Deniz kızın görevlendirilmesine,
- 115.Prof.Dr.İbrahim Saraçoğlu'nun Eurogold hakkında 50 milyarlık dava açıyor oluşunun gözlenmesine,
- 116.Tuğrul ERYILMAZ -Radikal,Doğan Medya Cent.34554 BAĞCILAR/İST adresine .Kayıp... dosyanın ulaşmasına,
- 117.Eurogold avukatlarına hukuksal etik tepkisi örgütlenmesine, Selçuk Ömerbaş, Etem Postacıoğlu,Tezcan Çakır, Özer Kırca, Zekai Uğraş vd...
- 118.Reaktif inşaat izninin aleyhine 60 günün kaçırılıp kaçırılmadığının başka Muhtar destekli araştırılmasına ,
- 119.Artvin Çayeline 8 km mesafede denize dökülen bakır altın atıklarının ağır metal kanser vs yönlerinden araştırılmasına..
- 120.2911/9 md. göre pıtrak tipi örgütlerin kuruluşu semineri, verilmesine broşürleştirilmesine, Senih Özaya görev verilmesine,
- 121.ATV Coşkun " haberci" Programında Filipinlerdeki altını yayınlamış ki getirilmesine,
- 122.ÖDP bürosunun broşürünün hukuk bölümünün Senih Özayca yazılmış olmasına rağmen almayışlarının kavranmasına,
- 123.Münevver Abdili 0 212 256 92 92 ile temasın yoğunlaştırılmasına,
- 124.İstanbul'da altın kitabının Kadıköy P.T.T. karşısındaki iş hanında bile bitmesi dolayısıyla, Savaş Emekten istendiğinin kendisine aktarılmasına,
- 125.ÇHA'dan altın klasörünün alınmasına.,İçinde 560 IBM maden koordinat NOKTASININ ARAŞTIRILMASINA,
- 126.Madenci Prof. Şinasi Ezgikaya'lar ile 0.212 285 60 80 -285 60 60 temasın ARTIRILMASINA,
- 127.Altın Rafinerisi anlaşması (İ.A.R.) Avustralyalı Gold Corporation ile yapılan 10 milyon Dolar sermayeli olan şirketle temasa,
- 128.Altın Konseyi Gn.Md. Murat AKMAN ile temasa,
- 129.Kanal Ege'ye ilan veren Danderon, Universal gibi firmalara reklam vermemelisiniz baskısı kurulmasına,
- 130.Arkadaş grubu ile 0 324 714 37 26 temas edilmesine ,
- 131.Devlet Denetleme Kuruluna ulaşılmasına,
- 132.İstanbul Şule Baş, Batur Başın desteğinin artmasının istenmesine, (0.216.3609425)
- 133.Ramazan Kaymaz Ortopedik Özürlüler Derneği Başkanı Ev Tel:376 94 18 desteğinin bilinmesine ve artış istenmesine,
- 134.İnternet çalışmasına girilmesine (Bayan Kafaoglu'nca veya ODTÜ Doç Zülfüce)
- 135.Yeni laflarla stikır bastırılmasına Efemçukuru. Sivrihisar, Artvin, Giresun, Bulancak el ele gibi içerik katılmasına,
- 136.İlkay'dan Bulancaklılara istihbaratsal bilgi sağlanmasına,
- 137.Destek merkezi ofisinin 4413735 tel, 4413648 faks, 0.542.5730466 olduğunun bilinmesine,
- 138.Ali Sariata ile 4645037 faks ile yardım etsin diye diyalog kurulmasına,
- 139.Hakkı Katılmanın desteğinin alınmasının unutulmamasına,
- 140.Kürşat Bumin ile 0.212.2782068 ve 2817201 ile haberleşilmesine,
- 141.ATV de vs. radyolarda da olacak olan Süleyman Demirel başta olmak üzere canlı yayınlara girip konumuzu aktarmamıza çalışılmasına ,
- 142.BU KONUDA HÜLYA AVŞAR TÜRÜ PROGRAMLARDAN SAKINILMASINA,
- 143.Bergamalılara karşı başlatılan savcılık soruşturmasına ÇHA'ca hukuksal destek sağlanmasına,
- 144.Bergamalı Avukatlardan İbrahim ve Turgay beyler başta olmak üzere destek almanın bir yolunun bulunmasına,
- 145.Dinamitten olası düşük yapan kadınların konumunun yasal kovalanmasına,,
- 146.Tişört eldiven gibi kullanışlı tüketim araçlarına reklamsal konumla girilmesine,
- 147.Dünya Bankasına ve Barclay Bankasına yüklenme planı yapılmasına,
- 148.Avrupa basınının acil olarak tekrar yöreye davet edilmesine, Birselden yardım istenmesine,
- 149.Firma yöneticilerinin ikamet izinlerinin hukuksal eksiklerinin takibe alınmasına,
- 150.Firmalar hakkında vergi dairelerinin teftiş başlatmasının tahrikine,
- 151.Firmalar hakkında SSK 'nın teftiş başlatmasının tahrikine,
- 152.Tekrar sessizliğe gömülen İzmir Milletvekillerinin uyandırılmasına,
- 153.Yüksek Planlama Kuruluna red sonrası tekrar başvurulmasına,
- 154.Firmalarının başta Çevre Bakanlığı olmak üzere nerelere ne kadar ve cami, düğün salonu vs gibi bağış yaptıklarının araştırılmasına,

- 155.TBMM de araştırma önergelerinin yoğunlaştırılmasına,
- 156.TBMM ' de bu yolda önerge veren RP'li Temel Karamolloğunun neden böyle lehimize davrandığının araştırılmasına, samimi ise desteklenmesine,
- 157.Üniversitelerin çeşitli bilim dalı doktora vs çalışmalarının bizim konumuza (Pamuk tütün fıstık Piar,Kuduzböceği iletişim, hukuk, ÇED'de 560 bilim dalı vardır konusu, vs.) hasredilmesine ve karşılıklı katkıya,
- 158.BM, UNESCO Nasreddin Hoca Yılı dolayısıyla Sivrihisar halkı ile onların tanıştırılmalarına, Prof. Succow'un davet edilmesine,
- 159.İzmir Valiliği nezdinde kurulan İzleme Komitesine olağanüstü hukuki, harcırah zimmeti çıkarılsın yollu zorlayıcı dilekçeler yazılmasına,
- 160.Eski maden Yasasında yer alan ve ÇED Yönetmeliği 165.maddeye benzeyen halkın katılımını öngören 6309/55 Md nin 3213 sayılı yasa ile neden kaldırıldığının araştırılmasına,
- 161.Vaizlerden hutbelerde görüş bildirmeleri için destek istenmesine,
- 162.Mezarlık ve kanser hastanesi vs için belediye ve Köy yönetimlerince istimlak kararlarına yönelinmesine,
- 163.Türk Mizah vs sanatçıların skeçlerine konu etmeleri için yardım istenmesine,
- 164.Üniversitelerden yörenin Deprem geçmişi hakkında yöreye tekrar bilimsel inceleme talep edilmesine,
- 165.Yörenin yeraltı suyu hareketi hakkında hiçbir araştırma olmadığı bilimciler tarafından tesbit edilmekle bu konuda yörede bilimsel araştırma yapılması için yerli ve yabancı bilimci çağrılmasına, Prof. Şevki Filizden yardım alınmasına,
- 166.Çanakkale Lapsekide Yenice Köyünde Muhtar M.Ali Kuru tarafımızdan veya medya aracılığı ile bulunarak Siyanürle yöresinde altın eldesi için kimse o Mehmet Bozkurt ve firması ile mücadelesinin son durumu hakkında bilgi istenmesine,
167. Tek muhalif yalnız kalmış seçimsel desteğini yitirmiş ve firmaya aşırı yarar sağlayan Ovacık köyü Muhtarı Halil Gezerin hukuken Muhtarlıktan düşürülmesi imkanının araştırılmasına,
- 168.Firmaya verilen Orman izninin 22.6.1992 tarihi ve 1802- 120/247 sayılı olduğu ve 5 yıllık olduğu ve 423.000 m2 alan için olduğu, öğrenilmekle 22.6.1997 günü itibarıyla yenilenmemesi baskısı yolunda, hukuksal çalışma yapılmasına,
- 169.Destek veren İtalyan Amici Della Terra örgütü ile temasın yoğunlaştırılmasına,
- 170.Doğal Hayatı Koruma Derneğinin zayıf katkısının artırılması çalışması yapılmasına,
- 171.Muzaffer Evirgen, Halil Köse, Coşkun Yurteri, Yusuf Gemici gibi bilim insanlarının bu dosyada yanlış konumlarının ortaya konulması ve belki de doğru yere gelmelerinin mümkünat çalışması yapılmasına,
- 172.Maden yasanının 7. maddesine göre işletme sınırına 20 metrede ev, 60 metrede bağ bahçe avlu bulunması halinde önce teminatın 1/3 'ünün irad kaydı ısrar halinde tamamının irad kaydı ve de ruhsat iptali sözkonusu olduğundan böylesi durumun bulunduğu da apaçık şekilde gözle gözleendiğinden buna rağmen tapu fen amiri ile veya hakimli tesbit yaptırılmasına,
- 173.Ankarada Muhtarların yada becerilirse tüm köylülerin toplu halde temas yürütmesine,
- 174.Geri geri yürüme eyleminin dahi düşünülmesine,
- 175.Ölmüş gibi binlerce insanın yere yatış eylemi gibi eylemlerin denenebileceğine,
- 176.Dağcı sporcu gurupların (İDADİK gibi) yörelere yürüyüşler yapmasının rica edilmesine,
- 177.Bergamalıların Sevinç Pastanesi önünde vs. duvar Gazetesi ile İzmir halkına bilgi verme standı açmalarının sağlanmasına,
- 178.İşletme sahasının etrafı parkur haline getirilip binlerce kez bisikletle yaya hayvanlı yürüyüşler yapılmasına,
- 179.Alman Çevre Bakanı Töpferin Ayvalıktaki evinin etrafında bisikletlerle çok sayıda tur atarak Avrupa basınının çekilmesine,
- 180.Firma çok uluslu olduğundan o ülkelerin diplomatik temsilciliklerine başvuru yaparak o ülkelerde altın arama işletme izni peşinde koşulmasına,
- 181.Gerekirse son anda Sadece siyanürle altın eldesine karşı siyasi cephe partisi kurulmasına,
- 182.Alman TV Halil Gülbeyaz vd arkadaşlarının büyük eyleme çağrılmasına,
- 183.Flash TV ' den vs. mahkemelere aktarabilmek için meşaleli eylemin vs. bantları alınmaya çalışılmasına,
- 184.Prof Gürkan, Ali Rıza Bodur, Işın Çelebi başta olmak üzere milletvekillerinin TBMM'de referandum kanun tasarısı ile yetinmeleri önlenip olaya çekilmesine,
- 185.Bergama Anap ilçe Bşk ile İzmir Anap Milletvekili Metin Öneyin farklı tutumlarının araştırılmasına,
- 186.İstanbuldan METİN KARADAĞ'ın faks:0.212.2931539 2450845 olmasına göre temasın yoğunlaştırılmasına,
- 187.İzmirde Serpil hanım temas noktasının bilinmesine tel : 0.232.3640710-4640851
- 188.Muğla Milletvekili izleme kurulu Reşit Uygun : 0.252.2123829 numaralarından yardım istenebileceğine,
- 189.ÖDP ASLI DELİKARA hanım : 0.312.4358031 ile temas aranmasına,
- 190.Ankara İletişim fakültesinden İsmail Sancak ve arkadaşlarının yeni belgesel çalışmasına katkı yapılmasına,
- 191.Flash TV' ortaya çıkardığı biri Türk diğeri yabancı ÇED'E rapor sunan amma saklanan sahte rapor ve sahiplerinin ortaya çıkarılıp Danıştayın önüne sürülmesine,
- 192.Çağdaş Huk Der Başk Ahmet Hamdi'nin faks : 4411444 tel : 4844996-48344781 gibi numaralarının not edilmesine,

193. "Ey Avukatlar, katkı yapsanız bana ne iyi olur " .diye metin düşüncesinin oluşturulmasına,
- 194.İzmir Barosu İnsan hakları merkezi Konferanslarına bu dosya ile girilmesine,
- 195.Kanal 7 ' ye rapor ulaştırılmasına,
- 196.Av.Noyanın İzmir Valisi hakkındaki soruşturma öneri ve dilekçesinin yoğun biçimde uygulanmasına,
- 197.Flash Tv Gökhan Taşkın ile, 0.224.3713500 karşılıklı katkıya,
- 198.ATV de tek çevre programı diye lanse edilen İnci Demirhan Karamanın yaptığı Aktüel adlı programa dosya yollanmasına,
- 199.Flash TV' ye yapılan baskına vs karşı bu kanala destek verilmesine,
- 200.Çekül örgütü ile temas yoğunlaştırılmasına
- 201.İstanbul Film festivalinde bize destek verenlerin İzmir festivaline de destek aktarmalarına,
- 202.İzmirde yeni ortaya çıkan Doğa derneğinin başkanı ve yardımcısı hakkındaki olumsuz bilginin gazeteci Yaşar beylerden toparlanmasına, aktarılmasına,
- 203.Çepeçevre ve Toprak Ana ve Yeşil isyan gurup ve gazetelerinin yanlışlıklarının izlenerek, dikkate alınmasına,
- 195.İstanbul el ele komitesinin büyümesine destek verilmesine
- 196.Oktay Konyarın mini konuşma kasetlerini daktilo ettirmesine yada bunu onun kotaramayacağını karara bağlanmasına,
- 197.Temadan Gül sima Hanımın kasetleri daktilo etmesinin istenmesine,
- 198.Madenin 1 ay kapatılmasının içi ve ucunun hukukunun irdelenmesine, Ve Valiye önerilmesine,
- 199.Maden Bakanının gelmesinin ardından konuyu bakanlar kurulu önüne taşıyacağı dolayısıyla başbakana ve başbakan yardımcısına telgraf çekme yoğun eyleminin kotarılmasına,
- 200.Altıncı Dardanel ile Çanakkale Darnalelin aynı firma olup olmamasının araştırılmasına,
- 201.Tema Tlf faks bekliyor ki ne yapacaksa Alman atık yasaının .gönderilmesine. 0.212.2811027 2680985
- 202.Sancar Maruflunun desteğini amatörce almak için ona belge yollayalım.
- 203.İzmir festivalinde yanlış yapan Dr. Makalın biraz rahatsız olup sıkılmasını sağlamalıyız.
- 204.Müşerref Hekimoğluna yazı yazıp yazı yazmasını istemeliyiz.
- 205.Müjdat Gezene Cumhuriyet Ziverbey durağı NO.48 Kadıköy. İstanbul'a altın dosyası yollamalıyız. Belki yazar:
- 206.İstanbulda Radyo efem md. Ayla Demirbaşa o.212.2839176 ve faks : 2839181'e dosya fakslamalıyız.
- 207.İZÜNİDERİ devreye almalıyız.
- 208.Bodrum çevre festivaline hem Etmemi, hem Aliyi sokmalıyız. Bunun için Müjde Ara ulaşmalıyız.
- 209.Yörede kamp yapılması örgütlenmelidir. Özellikle kitabe sırasında bu kotarılmalıdır. Ve bu kitabeye çağrı için eski tanıdıklarımız bisikletliler, vosvosçular çağrılmalıdır.
- 210.Birsel Lemke için özel dava yazalım.
- 211.Bergamalı İlticacıları gözleyelim.
- 212.Bergamalıların olası hukuksal sivil itaatsizlik eylemlerinin kentlerde savunucu aktarıcı dirsek yapılanmalarının yaratılmasına,
- 213.Bergam aile diğer Gümüşhane, Artvin Sivrihisar, Kütahya, Efem çukur gibi noktalarla tanıştırılıp kaynaştırılmasına,
- 214.İzmirliilerin harekete desteği için miting veya enteresan bir model bulunmasına,
- 215.Efem Çukuruna bir türlü gezi yapılamayışın araştırılmasına.
- 216.Dulkadir Köyü için Av. Meral Top o.274.2233060 ile temasın korunmasına,
- 217.Av.Meral Topun tespit davasına destek yapılmasına,
- 218.Yunanistanda Kassandra ve Olympia yöresindeki altın eldesi girişimine karşı çıkan muhalefetle işbirliğine-,
- 219.Av.Toktamışın tespit davasında desteklenmesine.
- 220.Bergamalıların yargılanmalarında CMUK desteğinin sürdürülmesine-,
- 221.Köylülerin toprakların geri alma davası açmamalarının kaynağının araştırılmasına,
- 222.Orman Bakanının altın arazisine tahsis ettiği 21.6.1997 günü uzamayan izni kovalayalım.
- 226.2 Bakan hakkında Kırıkkale Ağır Ceza mahkemesinin kararının ardında Strasbourg yolculuğuna hazırlanalım.
- 227.İmren Aykut ve müsteşarı Zeynep Arat baş hukuk Müşaviri Mehmet Dumanı ve İzmir Valisi Erol Çakırı vs. hukuken sorumlu mevkiinde tutalım.
- 228.Bakanlar Kurulu kararı varsa yakalayıp aleyhine Danıştay'a dava düşünelim.
- 229.Firma Genel Müdürünün mahkeme kararlarına rağmen Yılbaşında madeni çıkaracağız deyişi aleyhine hukuki taarruz kanalı bulmalıyız.
- 230.Sivrihisardan Çevre Bakanlığının tashihi karardan çekilip çekilmediğini öğrenelim. Ve yorum yapalım.
- 231.Danıştaya Başbakanlığın yaptığı istişare mütalaa başvurusunu gözleyelim.
- 232.Milletvekili Bay Suha Tanık ve Işılın Saygının firmaya parasını veririz kovalarız türü konuşmaları dolayısıyla ilgilenelim.
- 233.Prof.dr.Lütfi Durandan da mütalaa alsak.
- 234.İzmirde bir altın kokteyli yapmalıyız.

- 235.Gümüşhaneye bilimadamı yığınağı yapmalıyız. Ancak önce orada ağırlayıcı heyetler oluşmalı ve ellerindeki Orman Bakanlığının red kararını medyaya kamuoyuna duyurabilmiş olmak ön koşulu gözlenmelidir. Sevim Dabağ dayak yiyor rapor alıyor. Kendisi güya Milliyet Muhabiri ve fakat medyada haber olmuyor. Bu nasıl iştir araştırılmalıdır.0.256.2131042
- 236.Dulkadir Köyünün çok yakın geçmişte tüm köyün akciğer grafisini alıp Uludağ Üniversitesi olarak gitmekle bir rapor gizleniyor olabilir. Araştırılın.
- 237.Gümüşhane ÇED kritiklerinin yazılı olarak Aynur Tuncer tarafından toplanması lazım.
- 238.Kaymaz Belediye Başkanı Beytullah Karabulut ile temas sıklaşmalıdır.0.222.7212024
- 239.Balyada oluşan 2911 dosyası kollanmalıdır. Türk iç hukuk tükenince Strasbourg'a gidilmelidir.
- 240.Bergama Çamköyün elektriği de suyu da ana firmaya bağlandığından ve bir protokolden bahsedildiğinden sözleşmenin feshi ve susuz kalmanın önlenmesi konusuna hakim olunmalıdır.
- 241.Firma Sayıştay denetimine sürüklenebilir.
- 244.Ve iyi toprak bulamayan firmanın kıyıtlık toprak kullandığı iddiası için Fethi Doğan ve Akbabaya ve Vali Y. Ramazan Urgancıoğluna hesap soran başvuru yapalım.
- 245.Firmanın Valilikten kaptığı özel Güvenlik örgütü kurma iznine ne yapalım?
- 246.Bergamalı bir amcanın yazdığı kitabı okuyalım. dağıtımına destek olalım.
- 247.Oğuz Oyanın desteğini alın dedi. Nur Dolay 0.312.2212107
- 248.Sefa Taşkına yönelik 5 milyar liralık tazminat davasında avukat yığınağı yapalım mı?
- 249.Senih Özey hakkındaki Bergama savcılığındaki soruşturmayı gözleyelim.
- 250.Her yer Bergama Hepimiz Bergamalıyız. başlıklı farklı bir mitingin İzmir'de 18 Ekimde/14 Martta kotarılmasına herkesin katkısını medyayı çekmeyi bilelim.
- 251.Mitinge izin verilmemesi halinde dev bir idari dava örgütlenmelidir.
- 253.Cem Özdemire vs dosya ve çağrı yollayalım.
- 254.4000 kişi cezaevine girmek istiyor. Hukuksal yardım edelim.
- 256.Şiir ölümü yenabilir gecesi yapabiliriz.
- 257.Mümtaz Soysalı sıkıştırmak gerekiyor. İLERİ GERİ LAF EDİYOR.
- 258.Strasbourg'a M. Nur Terzi'yi çekmeli.
- 259.Murat Alparslan'dan 4000 köylünün cezaevi eylemi karikatüresel broşür katkısını alalım..
- 261.Orman hukuku çalışalım.
- 262.2860 sayılı Yardım toplama yasasına çalışalım.
- 268.70 köylü tazminat davasında ve Zeynep Aratı atıye bırakalım.
- 270.Geri geri Ankara adliyesine giriş yapılabilir.
- 271.Saçlar dik jöleli olabilir.
- 272.Saçlar altın sarısı renkte OLABİLİR.
- 273.Danıştayda mahkeme ilamını öpme eylemi yapılabilir.
- 274.Barolar Birliği ziyaret edilip baskı yapılabilir. Hatta evlere gidilip yengelere baskı destek talebi yapılabilir.
- 276.Börlüce Mustafanın saç traşı gibi .. traş yapılabiliriz.
- 277.Cumhurbaşkanı Senfoni Orkestrasını köylüler bilet alıp Cumhurbaşkanı ile birlikte seyrtmeye gidebilirler.
- 278.Erdal Kalkan Çile çiçeği Milletvekili olup destek verir gözükmektedir.
- 279 Bol bürokrata suç duyurusunda yarar vardır.
- 283.TMMOB konferansı
- 284.TÜYAP konferansı
- 285.Buca Eğitim konferansı
- 286.Hacettepe konferansı
- 287.İstanbul Üniversitesi konferansı
- 288.Boğaziçi Konferansına gidelim.
- 289.Cumhuriyet Gazetesine ek kitapçık hazırladım. Yollayalım.
- 290.WALD' a kitapçık katkısını yollayalım.
- 291.Moğolların şarkısı çıkacak gözleyelim.
- 292.Haluk Levent şarkısı çıkacak gözleyelim.
- 293.Ahmet Leventoğlu yörede tiyatro malzemesi çalışacak ilgilenelim.
- 294.Kitabe Çime kavuşsun.
- 296.Kitabe ceza dosyasına müdahale edelim.
- 297.600 yabancı avukat İzmir'e ve Kuşadası'na futbol maçına geliyorlar. Bağ kurabiliriz.
- 298.Yangın Red aleyhine dava açmışlar mıya bakalım. Var ve kazandılar.
- 299.Bayındırlık aleyhine dava var mı ? Bakalım. Var ve kaybettiler.
- 300.Hıfıssıhha aleyhine dava var mı ?Bakalım. Yok.
- 301.Tüm Bergama ceza davaları
- 302.Greenpeace ile 0.212.2364239 buradan temas kuralım.
- 303.Genel Kurmaya dosya iletip randevu alalım mı almayalım mı ?
- 304.Sanayi Bakanlığından Bilanço vs isteyelim.

305.TMMOB madene girip keşif yapabilse ..Mesela orman Müh. odası mesela tabipler odası, mesela inşaat Müh odası mesela Mali Müşavirler birer rapor yaratabilseler?..
306. Mitinglerde anlamsız ses çıkarmayı tartışalım
307.Deniz Susan'ın reklamsal yardım etmesini sağlayalım.

29.

Siyanürlü altına karşı direniş hareketinde

Bu taraf destek verenlere aittir: Bu taraf...

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ LEFKE-GEMİKONAĞI,CMC MADENCİLİK ŞİRKETİ TARAFINDAN YARATILAN ÇEVRE SORUNU ÖN RAPORU

Bu rapor 23.Mart.1999-26. Mart.1999 tarihleri arasında Lefke Çevre ve Tanıtma Derneği tarafından yapılan davete uyularak Prof.Dr. Ümit ERDEM'in (E.Ü.Z.F. Peyzaj Mimarlığı Bölümü Öğretim Üyesi-E.Ü. Çevre Merkezi Müdürü), koordinatörlüğünde, Prof.Dr. Hans Günter BARTH (Hannover Üniversitesi Çevre Gelişimi ve Alan Planlama Kürsüsü Direktörü), Prof.Dr. Ünal ALTINBAŞ (E.Ü.Z.F. Toprak Bölümü Öğretim Üyesi), Prof.Dr. Emür HENDEN (E.Ü.F.F. Kimya Bölümü Öğretim Üyesi), Prof.Dr. Şevki FİLİZ (D.E.Ü. Mühendislik Fak. Jeoloji Mühendisliği Hidrojeoloji Anabilim Dalı Başkanı) ve Prof.Dr. İsmail DUMAN (İ.T.Ü. Metalürji Anabilim Dalı Öğretim Üyesi)'nın Kıbrıs'da, adı geçen yörede yerinde gözlem, inceleme, irdeleme ve ön değerlendirme kapsamındadır. Bu topluluğun önemli bir niteliği ise konunun, yalnızca bilimsel temelde tutulmayıp, hukuksal platforma da taşınmasını sağlamak amacıyla, uluslararası düzeyde görev yapan, çevre ile ilgili iki önemli hukuk adamı da; Avukat Senih ÖZAY-Avukat Erkan AVŞAR'ın toplulukta hukuk kapsamında görev almalarıdır. Sayın Avukat S. ÖZAY, Sayın Avukat E. AVŞAR çevre birikimli, uluslararası uygulamalı hukuk çalışmalarıyla, konuya özgün katkı getirmek üzere, bu toplulukta yer almışlardır. Bu rapor, ayrıca belirtilen kısa süre içinde sörvey araştırmalarına uygun olarak elde edilen ilgili madensel atıklar ve su analizlerini de içermektedir. Rapor, multidisipliner bir çalışma olup bilimsel entegrasyon içinde hazırlanmıştır.

GİRİŞ

Lefke Çevre ve Tanıtma Derneği tarafından gönderilen davet içeriğinden de anlaşılacağı gibi adı geçen yörede 1913 yılından bu yana bakır üretim istemi ile başlayan ve

Amerikalı bir firma (CMC Firması) tarafından yürütülen, kimi zaman yan ürünler olarak CuSO₄ (Bakır sülfat), H₂SO₄ (Hidrosülfirikasit) ve Siyanürliçi yöntemine uygun olarak, altın üretimine yönelik çalışmalar, kontrol düzeninden çıkması nedeniyle uluslararası bir çevre sorunu olgusunu geliştirmiş, geliştirmektedir. Her ne kadar adı geçen firmanın rekültivasyonla ilgili taahhütleri olsa da bu taahhütleri yerine getirmeyerek, 1974 yılı Türk Barış Harekatı bahanesine sığınarak, firmanın bu taahhütleri yerine getirmeden yöreyi terk ettiği bildirilmektedir. Yöre, önemli bir kıyı ekosistemi durumundadır. Yine verilen birçok araştırma raporuna göre ne yazıkki bu yörede Arsenik, Baryum, Kadmiyum, Krom, Selen gibi maddelerin yüksek dozda olduğu üzerine dikkat çekilmektedir. Lefke halkının madenin işletmeye açıldığı yıllardan bu yana gelişimi incelendiğinde, 1913 yıllarından bu yana, maden gelişme gösterdikçe, yörenin asıl sektörü tarım gerilemiş, narenciye ziraatı eski önemini yitirmiş, Bağlıköy halkı ise adının tam tersi biçimde, köylerindeki bağların kurumasıyla karşı karşıya kalmışlardır.

Belki madencilik işletmesi bölge halkına ilk aşamada ekonomik bir katkı yapmıştır. Ama uzun sürede, bu ekonomik katkı bölge halkının baş edemeyeceği bir çevre kirliliğine dönüşmüştür. Çünkü; su, hava, toprak ve biyoçeşitlilik gerçekten önemli bir biçimde etkilenme durumunda kalmıştır. Bu asrın başlarında dikkat edilirse, narenciye, harup (keçiboynuzu) ve zeytin ile ürünleri, ihraçta önemli maddeler olarak bulunmaktadırlar. Vuni Sarayı, Soli Harabeleri, Pir Paşa Camii, Venedik Su Kemerleri ve Su Değirmenleri bu konuyla ilgili önemli tanıklardır.

Konu, halkın bazı rahatsızlıkları sonucu gündeme gelmiş, dolayısıyla Lefke Çevre ve Tanıtma Derneği'nin çabalarıyla araştırmacı Türk topluluğu, bu konuda ön bilirkşi olarak görev almışlardır.

TARİHSEL GELİŞİM VE ÇEVRE SORUNLARI OLGUSU

Günümüzden 5000 yıllarına kadar uzanan bakır madeni işletmeciliği, Kıbrıs'ın kaderini oluşturmaktadır. Yöre, Trodos, Magmatik kompleksinin içinde bulunmaktadır ve buradaki demir, pirit ve bakır (kalkopirit), sülfürlü cevherleşme, Trodos yastıkları içerisinde yer almaktadır. Bu tarih içinde Kıbrıs sözcüğü eş anlamlı, Cyprium, Cuprum ve nihayet Kıbrıs şeklini almıştır. Bu nedenledir ki Kıbrıs'ta yaşayanlar, adaya halen Kıbrıs adını vermektedirler. O halde Kıbrıs, arkeolojik olarak bakır yatağıdır. Buradaki sülfürlü

cevherleşme pirit, kalkopirit, merkasit, sfalarit, galen, bornit ile masif bakır, çinko, demir ve kükürt yatakları şeklindedir. Yataklar genelde volkanik verinin üst seviyesindeki yastık lavların tabanında veya üzerinde oluşum gösterirler.

Yöredeki kükürt mineralizasyonu, okyanus diplerindeki ısı yüklü akışkanlar (hidrotermal)'in becerisi ile oluşmuştur. Karadağ yöresindeki Lefke açık ve Karadağ kapalı rezerv işletmelerindeki ham cevherler ile Gemikonağı Limanı'ndaki kimyasal atıklar, hurda birikintileri, siyanürlü altın üretimi atıkları, bakır flatasyon işletmesinin yan atıkları, % 25-% 30 kükürt içeren piritli atık havuzları, yörede toprak, taban suyu ve deniz kirliliği yanında, yazın aşırı ısınma sonucu, kükürt gazları ve maden tanecikleri ile hava kirliliği de oluşturmaktadır. Maden Deresi üzerinde toprak dolgu barajı olarak yapılan Gemikonağı Göleti'nde tarafımızdan yapılan incelemelerde demir ve bakırlı kükürt ile "pasalar" yüzeysel sularla taşınarak içme suyu ve sulama suyu için ağır metal yoğunlaşmasına koşut olarak asit ortam oluşturabilecekleridir.

CMC tarafından Gemikonağı Cevher İşletmeciliği yoğun olarak 1913 yılından beri sürdürülmüştür. Ama ne yazıkki, 1974 Barış Harekatı, bir gerekçe olarak öne sürülmüş, alan işletim sürecindeki tüm atıklarla bir ölüm vadisi içerisinde terk edilmiştir.

Bugünkü görüntü, çevresel bozulmanın ve ekolojik dengeye indirilen darbenin çok tipik bir örneğidir. O nedenle alan, aslında tüm çevreciler ve yaşamının geleceğini düşünenler için ayrıca çevre kirliliğine örnek bir açık laboratuvar olarak da değerlendirilmelidir. Maden işletmeciliği sonrası şekillenen yerel kirlilik boyutları ele alınırsa, yapılan gözlemlere, yerinde incelemelere göre denizden, dağlık alanlara doğru dört düzeyli bir belirleme yapılabilir. Bu düzeyler;

1. Gemikonağı girişinde bulunan ve siyanür içerme olasılığı bulunan altın atıkları,
2. Gemikonağı girişindeki işletme tesislerinin bulunduğu alandaki bakır flotasyon atıkları,
3. Yükselerek altı ayrımlı atık havuzu oluşturan ve içeriğinde % 30 civarında kükürt bulunduran, pirit mineralinin yoğunlaştığı atık havuzları, son olarak da,
4. Karadağ Bölgesi'nde madencilik becerileri sürecinde çıkarılmış olan düşük tenörlü bakır birikintileri ile kimi dere yataklarındaki pasa atıkları olarak, belirlenebilir.

Burada, bir önemli nokta ise, madenin çıkarıldığı yöreler ile, cevher üretimi durdurulmuş açık işletme sahaları yanında yağmur sularına ve bu bağlamda arazi eğimine koşut olarak yüzey akışlarının devinimidir. Bir başka önemli nokta ise, yüzeyde bulunan ve

kükürtlü bir mineral olan pirit (FeS_2) ve kalkopirit (CuFeS_2), yağmur suları ve serbest oksijen ile tepkimeye girerek arazi yüzeyindeki atıklar yanında, sulardaki asiditeyi de yoğunlaştırarak, yörenin yüzey sularını, çevresel toprakları deniz kıyısı ve deniz suyu ile yer altı sularında kirlilik parametreleri oluşturmaktadır. Bu arada yaklaşık 5 km genişliğinde ve 800 m'yi aşan bir boyutta, Akdeniz ortamında deniz suyunun kırmızıya döndüğü ve bu rengin yağışlardan sonra, daha da yoğunlaşarak arttığı gözlenmiştir. Ayrıca asitliğin yoğunlaşmasının daha da ilerleyerek arttığı gözlenmiştir. Asitliğin yoğunlaşması metalik iyonlardan Fe, Cu, Pb'nun artışına neden olmaktadır. Kükürtün oluşturacağı iyon ve kompleksleri ile H^+ iyonu yoğunluğu toprak ve suda kirlilik oluşturarak onun doğal özelliğini olumsuzluğa doğru yönlendirmektedir. Benzer şekilde yapılan gözlemler göstermiştir ki, Gemikonağı Göletinin yukarı bölümlerinde ve Maden deresinin doğrudan göletle birleştiği noktalarda, doğrudan bakırdan kaynaklanmaktadır. Çünkü suyun drenaj alanında bulunan pasa ve maden cevheri birikimleri, eğim ve yüzey sularına bağımlı olarak gölete doğru bir akış özelliği göstermektedir. Ayrıca bir önemli nokta ise denizden yukarı bölümlere doğru, cevher atıkları, kimyasal madde artıkları, işletmenin kapatılmasıyla çevredeki hurdalıklar bir başka önemli çevre sorunudur.

Ön Gözleme ve İnceleme içeriğinde çok kısa sürelerde, bakır madeni işletmeciliğinin sürdürüldüğü alanlarda atık alanı olarak kullanılan ve yukarıdan deniz seviyesine doğru, atık havuzları şeklinde ve birer set görünümünde olan alanlarda ki 1;3;5;6, atık havuzlarından alınan dört adet atığın laboratuvar analizleri Çizelge 1'de görülmektedir.

Doygunluk çamurunun tepkimesi (pH), son derece asit özellikte, suda çözünebilir toplam tuz yönünden çok yüksek tuzlu; atık dokusu, milli tın, milli killi tın ve killi tın; organik maddece az-orta derecede humus sınırlarında bulunmaktadır. İçeriğindeki toplam mikroelement ve ağır metaller, atıkların kral suyunda çözünmesi ile elde edilen çözeltilerde saptanırken, bu verilere göre kükürt (S), % 4.85-16.82; demir (Fe), % 3.8713-14.7719; mangan (Mn) % 0.0051-0.0209; çinko (Zn),%0.0043-0.0110 bakır (Cu),%0.0281-0.1103; kadmiyum (Cd),%0.0001-0.00015, kobalt (Co), %0.0023-0.0099; kurşun (Pb),%0.0012-0.0083, krom (Cr), %0.0010-0.0060; molibden (Mo) %0.0018-0.0296 sınırlarında dağılım göstermektedir.

Çizelge 1. Atık Analiz Sonuçları (Atık havuzları yukarıdan aşağıya yani Karadağ yöresinden Gemikonağına doğru numaralanmıştır) (Kaynak; ALTINBAŞ,Ü.,- 1999).

Örnek no	1.Havuz	3. Havuz	5.Havuz	6. Havuz
PH	1,69	2,42	2,79	2,51
Suda çözünebilir toplam tuz (%)	1,90	1,45	0,83	0,98
Kum (%)	17,44	25,44	21,44	29,44
Mil (%)	45,64	67,64	47,64	63,64
Kil (%)	36,92	6,92	30,92	6,92
Bünye	Milli killi tın	Milli tın	Killi tın	Milli tın
Organik madde (%)	3,93	2,06	1,15	3,45
S (%)	16,82	7,95	4,85	7,09
Zn (ppm)	63	94	110	43
Cu (ppm)	280,50	1102,87	936,75	369,75
Fe (%)	9,0669	4,8900	3,8713	14,7719
Mn (ppm)	74,75	209	594	50,5
Cd (ppm)	1,15	1,10	1,00	1,50
Co (ppm)	99,12	50,75	22,87	68,62
Pb (ppm)	82,75	13,50	11,25	31,50
Cr (ppm)	9,50	59,62	39,75	19,87
Mo (ppm)	177,87	20,00	18,00	295,50

1974 yılı ve öncesi CMC tarafından ekonomik olarak işletilen cevherin %1.3 Cu ile % 45 den daha fazla S içerdiği belirlenirken, bu yatakların tükendiği ve buna koşut olarak aynı firmanın yaptığı ikinci rezerv hesaplarında ise Lefke A1 yığnında %0.35 Cu, Lefke A2' de %0.56 Cu Lefke A3 te ise %0.36 Cu içeren cevher yataklarının varlığı belirlenmiştir. Atık Havuzlarında ise bakır içeriği %0.0281-0.1103 sınırlarındadır ve bu durumda 1970 yılına kadar işletilen Cu cevherinin içerik olarak yaklaşık 1/20 oranında atık havuzlarına atıldığı ve sonuçta litosfer ortalamalarından 10 kat daha fazla bakırın bu havuzlarda yoğunlaştığı görülmektedir. Son rezerv çalışmalarında da örneğin Lefke A1 yığnında %0.35 oranındaki mevcut bakırın atık havuzlarından ancak beş kat fazla olduğunu göstermektedir. Bu arada çinko (Zn), bakır (Cu), mangan (Mn) ve krom (Cr)' un 3. ve 5. havuzlarda, demir (Fe), kadmiyum (Cd), kobalt (Co), kurşun (Pb) ve molibden (mo)'in ise 1. ve 6. havuzlarda yoğunlaştığı laboratuvar analiz verilerinden anlaşılmaktadır.

Kükürt dağılımı en yoğun olarak en yukarıda bulunan 1 nolu atık havuzunda saptanmıştır. Atık havuzu yüzeylerinde sertleşmiş ve kabuk bağlamış kükürt tabakalarına rastlanılmaktadır. Temelde aynı maden işletmesinde % 45 ten fazla kükürt içeren kükürtlü minerallere rastlanılırken, atık ortamında ise bu veriler % 16.82 'e kadar çıkmaktadır. Litosferde ortalama kükürt dağılımı % 0.08 ile oldukça düşük verilerde saptanırken, atık yöresinde ise bu ortalamanın 200 katı olarak ölçülmüştür. Bu yoğun veriler yöredeki kükürt kirliliğinin boyutlarını göstermektedir.

Atık havuzlarındaki tepkimenin (PH), çok yoğun asit oluşu, kimyasal ayrışmayı yoğunlaştırır ve sonuçta mikro element ve ağır metallerin serbest kalmasına ve bunların da taban suyu yanında, yüzeysel sularla denize ve çevre arazilerine taşınmasına ve kirlilik yükünün her geçen gün yoğunlaşarak artışına neden olur. Bu arada böyle düşük asitli koşullarında ayrışma ortamında sekonder oluşumlu kaolinit kil minerali yanında, gibsit- $Al(OH)_3$, hidrargillit- $Al(OH)$ ve geotit- $FeOOH$ oluşumları da yoğunlaşır. Maden atıklarında, çevresel topraklarda ve çözeltilerdeki Al^{+3} yoğunlaşması havuzlardaki kimyasal asit ayrışmasının bir sonucu olarak ortaya çıkmaktadır. Deniz kıyısından itibaren 50-100 m. içerdeki kuşak şeklindeki oluşumda demir yoğunluğu oldukça fazla ve sonuçta atık yüzeyi kırmızı ve sarı rengiyle çok belirgin demir oksitler içermekte ve bu atık havuzunda saptanan toplam demir niceliği % 14.7719 ile en başat sınırdaki dağılımı göstermektedir. En yukarı bölümde örnekleme sürecinde, civarından akan suyun çok yoğun kükürt kokusu içerdiği belirlenirken, atık örnekleme sürecinde kimi yüzeylerin kükürt elementi kabuğu bağladığı gözlemlenmiştir. Pirit ve kalkopirit minerallerinden element ayırma işleminde, ayrışma ortamında sülfüroz ve sülfirik asit yoğunlaşması sonucu atık tepkimesi (PH) son derece asit olduğundan örnekleme sürecinde temasta bulunan cildimizin oldukça ileri düzeyde etkilendiğini, burada ayrıca belirtmek uygun olacaktır. Bu arada çevresel rüzgarla %70- %80 sınırlarında dağılımı gösteren kil+mil inorganik taneleri, yöreye toz bulutu şeklinde dağılarak ağır elementler ve kükürtçe artan çevresel kirliliğe neden olmaktadır.

Lefke ve Gemikonağı dolaylarının hidrojeolojik görünümüne bakacak olursak, Trodos Ofiyolit kompleksinden beslenen ve kuzeye doğru akış gösteren dereler ve beslenim alanlarında yer alan Cu-Fe-Sülfür maden sahaları terk edilmiş bir vaziyette çevresini ve yaşamın her türlü ögesini tehlikeye sokmaktadır.

Maden deresi, alüvyonun altında anakaya ve yastık lavlar (pillow lava) ve ofiyolitler olarak belirlenmiştir. Varlığı bir ülkenin ekonomisinde çok önem taşıyan madenler, zamanla

çevre üzerinde oluşturdukları olumsuzluklar ve bu olumsuzlukların önlenmesi için gereken paralarla karşılaştırılmalıdır. Neyazıkkı, Lefke ve Gemikonağı çevresi bu işletmeden önemli dereceden etkilenmiş, hidrojeolojik yönden tümüyle çökmüştür. Ne yüzeysel akış, ne de sızış doğal durumda değildir. İnsan eliyle oluşturulan hidrojeolojik sistem bozukluğu olabildiğince ortadadır. Bu durumun en tehlikeli yönü ise yüzey ve yeraltı kirlenmesidir. Bazı uluslararası analizlere göre, bazı toksik madde düzeyi normalin 17 kat üzerindedir. Hidrojeolojik yönden belki de dünya da en örnek olayla karşı karşıya bulunmaktadır. Araştırmalar sürdürülerek sonuca gidilmelidir. Bu konuda suların yeraltında izlediği yollar, geçirdikleri zamanlar, suyun molekül yapısından yararlanılarak Hidrojen ve Oksijen izotoplarıyla ayrıca incelenmek durumundadır. Konu ancak o zaman daha gerçekçi sonuçlara ulaşacaktır.

Belirlenen alanlarda yapılan gözlemler sonucunda 24 Mart 1999 tarihinde alınan değişik konumlardaki su örnekleri ise, analiz sonuçlarına göre ayrıca önemle ele alınmalıdır; alınan örnekler, Kanal 1 ve Kanal 2, ki bunlar madenden sızan suların denize aktığı kanallardır. Bu kanallardan denize 3-5 m kala denizle yol arasından örnek alınmıştır. Deniz, kanalın denize ulaştığı yerden kumsaldan itibaren 2-3 m'de örnekler alınmıştır. Gölet, doğrudan gölet ve su örneklerini belirtmektedir.

Çizelge 2. Su Örnekleri Analiz Sonuçları (Kaynak; HENDEN, E., 1999)

	PH	İLETKENLİK (mho/cm)	BAKIR (mg/Litre)
Kanal 1	2,0	$7,5 \times 10^{-3}$	121
Kanal 2	2,0	$8,75 \times 10^{-3}$	141
Deniz	2,2	$5,56 \times 10^{-2}$	10,4
Gölet	6,5	$1,345 \times 10^{-3}$	< 0,2

Yukarıdaki su örnekleri göstermektedir ki , denize önemli miktarlarda asit sızıntısı bulunmaktadır. Bu yukarıdaki değerler çevre sağlığı açısından irdelendiğinde, neyazıkkı çevre sağlığı açısından kabul edilebilir değerlerin üzerindedir. Burada bir noktanın belirtilmesinde

yarar görülmektedir; deniz suyunun iletkenliği denizdeki tuz nedeniyle çok yüksektir. Eğer örnekler taze olarak analize alınabilirse çizeğede belirlenen değerlerin daha yüksek olabileceği ayrı bir araştırma konusu olmalıdır.

İLK İZLENİMLER VE GENEL GÖRÜŞLER

Dünyanın en büyük çevre sorunu olarak kabul edilmesi gereken Gemikonağı CMC atıkları her şeyden önce hukuksal bir sorundur. Konu, mutlaka uluslararası düzeyde hukuk kurullarına taşınmak durumundadır. Her ne kadar Kıbrıs yayın organları tarafından başlatılan bu çalışmalar Lefke'ye özgün çalışmalar olsa da, konu uluslararasıdır. Konu, Türkiye, İsrail, Mısır, Sudan, Yunanistan ve İtalya gibi Doğu Akdeniz ülkeleriyle, Orta Akdeniz ülkelerini tehlike altına almaktadır. Burada önemli bir konu, insanı ilgilendiren bir olaya siyasal, politik yada şekilci yaklaşılmamak sorumluluğudur. Çünkü sorun, Lefke yada Kıbrıs Adası'nın değil, Amerika'dan başlayarak çok uluslu şirketlerin sorunudur. Türk Araştırmacılar grubundan önce yapılan çalışmalarla saptanmıştır ki; arsenik, baryum gibi ağır metal birikimi Doğu Akdeniz'de önemli bir sorunu oluşturmaktadır. Alanda Riziko Analizi yapılmadan, orada tarım yapılmamalıdır, su kullanılmamalıdır, hayvan otlatılmamalıdır ve en önemlisi de dolaşılmamalıdır.

Yapılan incelemeler göstermiştir ki, ayrıca kirlilik alanı, belirtilen miktarların çok üzerindedir. 2000 dönüm olarak yaklaşık olarak belirlenen bu alan kirlilik bölgeleri dikkate alındığında 2000 dönümün çok üzerinde olarak saptanmıştır. Çünkü burada önemli bir konu da uzun süreli zehirlenmedir, aslında ölüm vadisi olarak nitelenebilecek alan içinde çalışma için için sürmekte, yani kimyasal reaksiyon devam etmektedir. Örneğin, ksantatlar açıktadır, çözülmeye başlamıştır ve bu özgün alanda dolaşan insanları zararlandırabilmektedir. İnsan Hakları Bildirgesi incelendiğinde çevre hareketçileri yada çevrecilerin bir konuda mutlak söylemleri olması gerekir. Çünkü burada çevre felaketi evrensellik taşımaktadır. Sorun Kıbrıs sorunu değildir, sorun çevrede en ileri olduklarını düşünen Avrupa Birliği Akdeniz Kıyı ülkelerinin de içinde bulunduğu global (küresel) bir sorundur. Adı geçen yörede kıyı ekosistemi dahil olmak üzere özgün canlı yaşamı yok olmuştur. Dünya uluslararası çevre örgütleri bu nedenle bu konunun üzerinde olmalıdır. Çünkü kaynaklar ayrıca önemli bir tehdit altındadır, dağlardan gelen önemli erozyon atıkları yalnızca birikimi yok etmekle kalmamakta, bunun yanında en verimli toprak tabakasını da denize taşımaktadır. Burada bir şeyin önemle üzerinde durulması gerekmektedir, su kaynakları alanda doğru yönlendirilmez ise ayrıca kirliliği, içme sularına , kullanım sularına ve denize taşımaktadır. Burada havza

bazında, bu nedenle yer altı ve yerüstü su kaynakları ele alınmak durumundadır. Çünkü daha önce de belirtildiği gibi, 2000 dönüm tehlike alanının dışında önemli bir çevre alanı da ayrı bir tehlike oluşturmaktadır. Sayın Prof. Dr. H.G. BARTH'ın belirlemelerine göre,Almanya'da böyle bir olgunun rehabilitasyonu yada tedavisi en az 500 milyon \$ dan başlamaktadır. Örneğin ksantatlar kontrolsuz ve açıkta dururlarsa beş yıl sonra önemli zararlı etkilere ulaşırlar. Yalnızca bu gözle olaya bakıldığında, durum çok önemlidir. İlk bakışta gölet havzası yanlış yere kurulmuştur denebilir. Çünkü maden atıkları doğrudan karışımda bulunmaktadır. Peyzaj mimarlığı açısından olay izlendiğinde, alan kullanım kararlarının bilimsel bir temele dayanmadığı ve en önemlisi bölgede yaşam sektörünün sürdürüldüğü çok ciddi bir konu olarak belirlenmektedir. Sivil toplum örgütleri, örneğin Lefke Çevre ve Tanıtma Derneği gibi örgütler, kullanımla ilgili bilince yönelik çalışmaları ivedilikle arttırmalıdır. Çünkü bu noktada kuramsal süreç bitmiş, uygulamalı süreç başlamıştır. Rio 1992 varsa, küresellik varsa, Lefke Gemikonağı yöresi bu konuda önemli bir örnek olarak vardır. Sivil toplum örgütleri bu konuda gerçekten önemli ve etkili kurumlardır. Burada yalnızca Lefke yada Kıbrıs'da değil, bütün Akdeniz'de önemli bir insanlık ayıbı yaşanmaktadır. Doğu Akdeniz Bölgesi'nde arsenik, baryum, kadmiyum gibi önemli ağır metal kirliliği bir gerçektir, bölge bu yüzden hemen rehabilite edilmelidir. Maden şirketinin etkilediği alan yaklaşık 500 km² olarak görülmelidir. Yapılan ilk gözlemlerde bu alanda 8 milyon ton tehlikeli atık bulunmaktadır. Tekrar edilmek gerekirse bu yüzden sorun, tüm Akdeniz ülkelerinin sorunudur. Havza bazında dikkate alındığında su, toprak, yer altı ve yerüstü olmak üzere en az 100 km² lik bir alan için tehlike düşünölmek durumundadır. Unutulan bir olgu ise ağır metalleri bünyelerine alabilen bitkiler topluluğudur. Neyazıkkı bu bitki topluluğunda özellikle koyun olmak üzere hayvan besleme sürdürölmektedir. Bu durum ise, dolayısıyla insan sağlığını ayrıca etkilemektedir. Çünkü Çizelge 1'den edinilen bulgular alandaki toprağın standartların üzerinde kirlı olduğunu göstermektedir. Burada bir önemli nokta atıkların tepecikler, yada havuzlar halinde açıkta yayılmış durumda olduğudur. Bu atıkların oluşturduğu tepeciklerin ön araştırma yapılmadan dokunulması, yine ağır metaller yönünden siyanür de dahil olmak üzere önemli bir tehlike olacağı düşünölmelidir.

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

İnceleme alanı olan Lefke Gemikonağı mevki, deniz kıyısından başlamak üzere içerilere doğru devam eden 2000 dönümün üzerindeki bir alanı kapsamaktadır. Alan gözle görölebilir beş duyuyula hissedilebilir biçimde, önemli bir çevre sorunu yumağı ortamı

durumundadır. Bu şekliyle alan Risk Bölgesi olarak tanımlanabilir, Tehlikeli Bir Çevre örneği olarak Açık Laboratuvar denebilir. Bu belirtilenler aşağıdaki bulgularla oldukça açık bir biçimde görülebilmektedir.

Bulgular ve Alınması Gereken Önlemler

1. Bölgede doğru bir envanter çalışması bulunmamaktadır. Bu nedenle araştırmalar ivedilikle derinleştirilmeli, kirlilik durumunun taban verileri saptanmalı, böylece Risk Analizi sonuçlarına ulaşılmalıdır. Ekolojik kapsamda yaşamsal bir Riziko Analizi bu nedenle oldukça önemli olarak görülmektedir. Konuyla ilgili tarafımızdan yapılan su analizleri (Çizelge 2) durumu, ön araştırma çalışmasında bile açıklamaktadır.
2. Envanter çalışmalarının ve Riziko Analizi çalışmalarının sonucunda Alan Kullanım Kararlarına gidilmesi zorunludur. Böylece doğru kullanımlarla risk sorunu en aza indirgenecektir. Çünkü alan 1974 tarihinden itibaren 20 yılı aşkın bir süredir terk edilmiş bir alan durumundadır.
3. Açık seçik ortada olan çevresel zararlanma yalnızca Lefke'yi yada Kıbrıs'ı değil Doğu Akdeniz'e kıyısı olan ülkeleri, giderek Yunanistan, İtalya gibi turizm yörelerini de doğrudan etkileyecek durumdadır.
4. K.K.T.C. Devlet Laboratuvarı Müdürlüğü tarafından 18.03.1999 sulama suyu raporları da göstermektedirki önemli toksik maddeler, adı geçen alanda standartların üzerinde bulunmaktadır.
5. Kısa vadede özellikle yaşamsal risk taşıyan önlemler ivedilikle ele alınmalı, böylece hemen tehlikeli olabilecek maddeler ortadan kaldırılmalıdır
6. Alan depolama bölümünde verilen ksantatlar önemli bir tehlikedir. Bu kimyasalların beş yıllık ömrü olduğu bilinmektedir. Ancak, şu anda nasıl bir tehlike içerdikleri ivedilikle araştırılmak durumundadır. Kanserojen olan bu maddelerin araştırma esnasında maskeler gibi ilgili araç gereç kullanılmalı ve daha sonrada bu maddeler yine ivedilikle enterne edilmelidir.
7. Her ne kadar gözle de görülebiliyor ve Çizelge 1-2'de belirlenebilmekte ise de, yine de alanda 50-60 noktada dikey araştırmalar yapılmalı, izotop izleme yöntemi de kullanılarak hidrojeolojik akışlar belirlenebilmelidir
8. Lefke Maden deresindeki Gemikonağı göletine, drenaj havzası içinde yer alan pasa ve maden birikintilerinden olan atık girişlerinin önlenmesi. Göletin ve bunun kaynak verdiği kuyu sularının periyodik olarak kontrol edilmesi ve bunların sulama ve içme suyu olarak kullanımının engellenmesi,

9. Gemikonağındaki maden birikintileri, kimyasal madde atıkları, işletme sonrası geride bırakılan hurda atıkları, yörede gerek topraklarda,gerek bitkilerde ve gerekse sularda çevresel sorunlar yanında,görsel bağlamda da kirlilik oluşturmakta ve sonuçta kimyasal işlevin sağlıklı bir şekilde ortaya çıkarılması için yöredeki kirlilik kaynaklarının sürekli izlenmesi ve bu amaçla da 0-1 m.,1-2.5 m.,2.5-4 m.,4-5.5 m.,5.5-7 m.,7-8.5 m. derinliklerden periyodik olarak örnek alınıp analizlenmesi,
10. Maden işletme çevresinin tel veya yörenin ekolojik koşullarına uygun yeşil çitle çevrilerek buraya insan ve hayvan girişinin engellenmesi,bilhassa yeşil çit oluşturarak rüzgar tutucu özelliğiyle,çevresel kirliliğin en az düzeye indirilmesinin sağlanması,
11. Atık alanın Güney yöresinde yağmur sularının atık alanına girişlerinin engellenmesi ve sonuçta son derece asit tepkime yanında, sularda çözünen ağır metallerin, denize olan deşarjlarını önlemek için, havzanın yukarı bölümlerinde çevirme kanallarının yapımı mutlaka gerekmektedir.
12. Bir başka ilginç bulgu da adı geçen alanda, Acacia cyanophylla (Kıbrıs akasyası-Top akasya) bitkisinin yoğunluğu olmuştur. Bitki tür adından da anlaşılabilceği gibi Siyan seven akasya demektir. Bu durumda ayrıca düşündürücüdür.
13. Alman araştırmacıya göre, böyle bir alanın bugünkü koşullarda 300 ile 500 milyon \$ arasında rehabilitasyon masrafları gösterdiği belirtilmektedir. Kaldığı, bu karara ulaşılma için yapılacak ön araştırmalar ise 100 milyon \$ ın üzerinde düşünülmektedir.
14. Gerekli raporlar hazırlandıktan sonra, sorun uluslararası mahkemelerin yanında, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Lahey Adalet Divanı gibi platformlarda da değerlendirilmek durumundadır. Ayrıca adı geçen şirket bir Amerikan şirketi olması nedeniyle Amerikan Devleti ve mahkemeleri konu ile ilgili olarak önemli durumdadır.
15. Bu nedenle sorun uluslararası bir sorundur. Uluslararası hukuk platformuna taşınma durumundadır. Konuyla ilgili olarak böyle bir süreç hukukçularımız tarafından başlatılmıştır.

SON SÖZ

Sorun yinelemek gerekirse Akdeniz ülkelerini ilgilendiren bir bölgesel sorun durumundadır. Bu nedenle soruna küresel yaklaşma zorunluluğu vardır. Sorunun çözümü yalnızca Kıbrıs'ın omuzlarına yüklenemez, bu yüzden Amerika'da dahil olmak üzere ilgili ülkeler temsilcileriyle oluşturulan bir kurul konunun bilimsel ve hukuksal düzeyde çözümüne yönelik olarak sürdürülmesi, yürütülmesi, yönetilmesi ve sonuçlandırılmasıyla ilgili çalışmaları ivedilikle başlatma durumundadır. Unutulmamalıdır ki, bilimin vatani yoktur, ama bilim adamının vatani vardır. Bilimin hukuksal kanatlarla gerçekçi ve uygulamalı

özömlere daha kolay ve hızlı ulaşabilecektir. Çevre sorunlarının vatani ise dünya bütünüdür.
09.06.1999

Prof.Dr. Ümit ERDEM
Koordinatör

RAPORTÖRLER

Prof.Dr. Ümit ERDEM (E.Ü.Z.F. Peyzaj Mimarlığı Bölümü Öğretim Üyesi-E.Ü. Çevre Merkezi Müdürü)

Prof.Dr. Hans Günter BARTH (Hannover Üniversitesi Çevre Gelişimi ve Alan Planlama Kürsüsü Direktörü)

Prof.Dr. Ünal ALTINBAŞ (E.Ü.Z.F. Toprak Bölümü Öğretim Üyesi)

Prof.Dr. Emür HENDEN (E.Ü.F.F. Kimya Bölümü Öğretim Üyesi)

Prof.Dr. Şevki FİLİZ (D.E.Ü. Mühendislik Fak. Jeoloji Mühendisliği Hidrojeoloji Anabilim Dalı Başkanı)

Prof.Dr. İsmail DUMAN (İ.T.Ü. Metalürji Anabilim Dalı Öğretim Üyesi)

Avukat Senih ÖZAY

Avukat Erkan AVŞAR

LEFKE ÇEVRE ve TANITMA DERNEĞİ BAŐKANLIĐINA

KIBRIS

Davetinizle ilgili olarak, 23-24 Mart 1999 tarihleri arasında, belirtilen “ Çevre Sorunları “ alanında, ülkemizden, ilgili gördüğünüz, Bilim Adamları ve Çevre Avukatları olarak, Kıbrıs-Lefke Gemikonağı Mevkiinde yapılan, yerinde gözlem, inceleme ve değerlendirmeye yönelik olarak, hazırlanan, ÖN RAPOR ilişikte sunulmaktadır, bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Saygılarımızla! 09.06.1999

Prof.Dr.Ümit ERDEM

Koordinatör

E.Ü. Çevre Merkezi

Müdürü

E.Ü.Z.F. Peyzaj Mimarlığı Bölümü Öğretim

Üyesi